

„Ha jól ajánlanak...”

Vannak divatos aggodalmaink. Igaz, ezek általában nem nélkülözik alapjukat, csak egy idő után hajlamosak vagyunk jobban aggódni a kelleténél, s többször beszélni, mint tenni. A „felmérések”, a belőlük levont következtetések, könyvek, értekezések, újságcikkek tömegét olvashatjuk, amelyek szerzői aggódnak, mert nem olvasunk, illetve keveset olvasunk. Van ebben igazság. De az már bosszantó, hogy az egyszerű halandó addig vigye aggodalmát, hogy ha például belép egy lakásba, azonnal a tévét keresi. Természetesen általában megtalálja. De mint ahogy nem biztos, hogy a tévétulajdonosok vég nélkül nézik az adást, az sem állapítható meg egy könyvespolcra, hogy tulajdonosai általában megtalálják. De mint ahogy nem biztos, hogy a tévétulajdonosok vég nélkül nézik az adást, az sem állapítható meg egy könyvespolcra, hogy tulajdonosai általában megtalálják. De mint ahogy nem biztos, hogy a tévétulajdonosok vég nélkül nézik az adást, az sem állapítható meg egy könyvespolcra, hogy tulajdonosai általában megtalálják.

Kipróbáltam az ellenkezőjét. Belép az ember egy lakásba, és azonnal a könyvespolcot, a könyvszekrényt keresi. Természetesen általában megtalálja. De mint ahogy nem biztos, hogy a tévétulajdonosok vég nélkül nézik az adást, az sem állapítható meg egy könyvespolcra, hogy tulajdonosai általában megtalálják. De mint ahogy nem biztos, hogy a tévétulajdonosok vég nélkül nézik az adást, az sem állapítható meg egy könyvespolcra, hogy tulajdonosai általában megtalálják.

Kádár József három műszakban dolgozik a szalámi-gyárban. A felesége ugyanott hentes. Ketten 4 és fél ezret keresnek, van egy 14 éves fiuk.

— Én bizony megveszem, ha jó könyvet ajánlanak az üzembem. Tessék megnézni, kicsoda gyönyörű szép például ez a két kötet. Olvastam, egy festő életéről szól — mutatja Kádárné az Aranyecset és A nap szerelmese című köteteket. Két oszlopba válogatja a könyveket. „Ez az enyém, ez a fiamé.” A Fiúk évkönyvén kívül a kötelező olvasmányok egy része adja az egyik oszlopot. Nem sok, de felesleges is valamennyit megvenni, hiszen ott a könyvtár. Érdekesebb a másik oszlop. Húsz kötet lehet összesen. A használat nem látszik a könyveken, de percek alatt bebizonyosodik, hogy Kádárné valamennyit olvasta. Dumas, Moravia, Fejes Endre, Gárdonyi és Fekete István. Kiderül, azért jobban szereti Székely Júlia és Kertész Erzsébet könyveit, az életrajzi, ifjúsági regényeket. Berkesi, Szilvási, krimi és ismeretterjesztő nincs.

— Ezt a könyvespolcot csinaltattuk. A másik szobát most festik, oda egy könyvszekrényt is tervezünk. Egyszer 160 forint értékben vettem könyveket, de jó, mert részletekben is lehet fizetni.

A polc szomszédságában családi fényképek lógnak a falon, a szekrény üveges részében nappal tömege, mellette a tévé. A családfőnek nem sok ideje marad olvasásra. A három műszak mellett sok társadalmi munkát

vállal, szabad idejében vadászni jár. De a polcot az ő ismerőse csinálta, a lakás könyvei ellen bizonyára nincs kifogása. Mit ajánlanak — ezen múlik, hogy mit olvasnak ebben a családban.

Wernerék mindketten a konzervgyárban dolgoznak, két gyerek van. A lakásban két zsúfolt könyvszekrény, külön a szépirodalom, külön a „kézikönyvtár”. 1952-től rendszeres vásárlók, az üzemi könyvtérjesztő már ismeri ízlésüket. Az apa és a gyerekek az iskolai, illetve az üzemi könyvtárnak is tagjai.

— A történelmet mindig szerettem, különlegesen a második világáborúról szóló könyvek érdekelték. A Képes Történelem valamennyi darabját megveszem. Aztán az útleírásokat is szeretem.

Wernerné nevetve mondja, nincs hova tenni már a könyveket, be kellene szüntetni a vásárlást. Ő keveset olvas, „az asszonyoké mindig csak a háztartás”.

A példák esetlegesek. Ismerős család lakásában (szintén üzembem dolgoznak) nagytól sem találom őt éve egy fia könyvet, a gyerek tankönyvein kívül. Másról úgy szaporodtak a könyvek, ahogy nőttek a gyerekek. Az üzemi könyvtárosok gyakori panaszai: nagyon nehéz a krimiről értékesebb olvasmányokra szoktatni a könyvtári tagokat. És hányan vannak, akik nem járnak a könyvtárba. Mondják, azok veszik az üzemi terjesztőtől?

Mégis: a sok aggodalmaskodás télen szűl; higgyük inkább, hogy az arra hivatottak szívós, hozzáértő munkája könyvhöz vezet, a három műszakban dolgozó, a háziasszonyt, az idegenkedőt. Hosszan tartó, közös erőfeszítés kell hozzá.

N. I.

Sulyok Erzsébet

Diákok után családi pótlék

Mint ismeretes, január elsejétől módosították a családi pótlékról szóló rendelkezést. Egyebek között az eddigiek közül újabb iskolatípusok diákjai után kaphatnak a szülők családi pótléket — erről tájékoztatták a Pedagógusok Szakszervezetében az MTI munkatársát.

A jövőben az érettségi vizsga után szakmunkástanuló képzésben részesülő fiatalok után is folyósítanak családi pótléket

— természetesen az általános szabályok szerint — a 19. életév betöltéséig. Középfokú iskolák nappali tagozatán tanulók tekintik a szakmunkásképző iskolákban, valamint a középfokú oktatás keretén kívüli nappali tagozat formájában mű-

köd és rendszeres elfoglaltsággal járó szakiskolákban — apolónképzőkben, gyors- és gépiró iskolákban — tanuló diákokat. Az általános szabályoknak megfelelően utánuk is folyósítanak családi pótléket. Azok a családok, amelyek eddig két, vagy több gyermek után kaptak családi pótléket, a jövőben egy gyermek után is részesülnek családi pótlékban, ha a többi gyermek jogosultsága már megszűnik.

Az ilyen esetekben az egy gyermek után járó családi pótlék összege havonként 150 forint.

A szülők együttélése esetén a jogosultság feltételeivel rendelkező anyának kell a családi pótléket megállapítani, ha az apa arra nem jogosult.

Napi 500 vagon cukor

A Szolnoki Cukorgyár több mint tíz év óta tartó nagy rekonstrukciója az idén tovább folytatódik. A tervnek megfelelően, újabb százötvenkét millió forintot költenek a régi, elavult berendezések felújítására, korszerűsítésére. Ezzel együtt a rekonstrukcióra fordított teljes összeg az év végéig meghaladja majd az egymillió forintot. Az ország legnagyobb, napi ötszáz vagon kapacitásúra tervezett cukorgyára nemzetközi kooperációban épül, s ebből jelentős részt vállalnak az NDK ipari üzemei.

A cukoripar fejlesztésének fontosabb kéréseit, a harmincmillió forint értékű centrifugákat is a baráti országokból szállították.

Kutyák és emberek

Nem szabad minden butaságon felháborodni, s ezért azt hittem, hogy elfelejtettem, mert el akartam felejtetni azt a kis történetet, amit nemrégiben olvastam a dohányosokat megharapó tündéri kiskutyáról. Az éjszaka azonban verejtékben úszva ébredtem: azt álmodtam, ez a bizonyos tündéri kiskutya leharapta a mutató- és középső ujjamat, amelyeket leginkább átitatott az engem amúgy is jellemző nikotinbűz. Reggel az ágyban forgolódva próbáltam rájönni: miért nem tetszik nekem ez a bizonyos eb, s miért okozott lidéres álmokat.

1.

Nem, nem azért, mert nem szeretnék leszokni a dohányzástól. Tudom én azt, hogy ez kellemetlen szokás, s másoknak, az elsősorban magamnak okozok vele felesleges kellemetlenségeket. Bár lenne erőm eldobni az utolsó cigarettát. De hát nincs, ilyen vagyok — több millió társammal együtt —, mit lehet tenni? Biztos vannak, akik el sem tudják képzelni, mi lehet jó a cigiben. Mint ahogy én se tudom elképzelni, miképpen állhatja meg valaki a rágyújtást. Ezen vita lehet köztünk, sőt, akár elméleti egyetértés is, de gyakorlatilag akkor is kü-

lönbözünk egymástól. Viszont, ha egy bizonyos arányos kiskutyát is bevonunk az emberek közötti ügyek elintézésébe, már egészen másról van szó.

Emlékszem én arra a világra, amikor emberek különböző csoportjait emberek más csoportjai különlegesen idomított kutyákkal üldözték. Ezek az okos kis állatok — persze akadt köztük borjúnyí farkaskutya is — szétharapták annak a torkát, aki máshonnan származott, vagy más politikai nézeteket képviselt, mint az, aki idomította. Igaz, szó sem volt akkor még a kutyák és az emberek közötti viszonylatokban a dohányzástól, de hát — s ezért a lidéres álmom — akadnak emberek, akik jobb híján az általuk helytelenített cigarettázás ellen vetik be a kutyát. És bizony akadnak emberek, akik bármiféle viták és problémák elintézésére a legcélravezetőbbnek mindjárt olyan eszközöket javasolnak, amelyeket azokból a bizonyos régi időkben ismertek meg...

Megjelennek a hosszú hajú fiatalok az utcán. S azonnal néhalányan, akik a mai világ hívének hiszik magukat, mindjárt javasolják: meg kell nyírni ezeket a hosszú-hajúakat. Csak bízzuk rájuk, ők majd elintézik. Majd szégyellik magukat ezek a taknyosok, amikor tar/fővel fognak szaladgálni. De miért kell valakinek kopaszon szégyellnie magát? S a kopaszág hogy lehet büntetés? Nem új dolog ez, már a középkorban is ismerték a megszégyenítésnek ezt a módját. S amikor Európában felszokott a szögesdrót-termelés, a szögesdrótok mögött általában lekopaszították az emberek.

2.

És mit lehet tenni a táskaradiók ellen? Itt is voltak bizonyos javaslatok. Nem azon töprengtek, miként lehet csendet biztosítani bizonyos helyeken, hanem azon, miképpen lehet bosszút állni azokon, akiknek kedvük telik a rádiózásban. Tehát mit kell tenni? Kitalálni a rádiót. Meg aztán lehetőleg elkerülni tőlük a készüléket. Mások szerint az sem ártott volna, ha pofonokkal ittik őket rendre. Ami pedig a pofonokat, a verést illeti, ez is újra és újra szerepel a javaslatok között. Mert mit kell tenni azokkal, akik

3.

Jobban szeretem azonban, ha mégis csak tartózkodunk az erős kifejezésektől, de ez a tartózkodás legyen kölcsönös. A magam részéről nagyon szeretem a kutyákat, de eszembe sem jut az eb-társat betiltását követelni. Pedig ami azt illeti, például városban a kutya bizony nem a legegészségesebb az emberi környezet számára. Cserében viszont kérem: lehetőleg még tündéri kiskutyákat se tanítsanak arra, hogy harapják meg a dohányosokat. Még akkor sem, ha végül is ezt nem engedik meg nekik, mert szájkosáron tartják őket. Ezt a szájkosarat ugyanis le lehet venni, ha egyelőre nem is szabad. Én pedig szeretnék továbbra is nyugodtan aludni, és nem arra ébredni, hogy verejtékben úszom, valami szörnyűt álmodtam, mert megint el-tulzok valami butaságot.

P. L.

Nyelvklub a presszóban

Játsszunk kicsoda-micsoda, reklámszövegben!

- Helye?
- A Royal presszó.
- Gazdája?
- A háziak és a TIT.
- Különös ismertetőjele?
- A haszna.
- Célja?
- A karbantartás.
- Rákérdeznek: üzlet.

Eltalálta, mégsem nyert. A Royal földszintjén kedden délután felavatott idegen nyelvű klubnak ugyanis csupán egyik (bevallatlan) célja, hogy megpezsdítse a frisskeletű presszó forgalmát. (Erre más formákkal is kísérleteznek, Eperjesi Etelka igazgató szerint például a hanglemezbemutatóknak nagy sikere lesz.) Sokkal fontosabb hasznát az a 25-30 klubtag látja, aki valamikor megtanult angolul — és nem szeretne elfelejteni. A tanfolyamok inkább tanítanak, a klub kötetlen társalgási formája a megszerzett ismeretek karbantartását, a nyelvszint ápolását segíti. A módszer nem új, Budapesten és más városokban állítólag már szép hagyományai vannak. Szegeden most próbálják. Az első benyomások kedvezőek, a presszó kultúrát, otthonos környezetet biztosít. Az angol klubot David Durham vezeti, aki a londoni egyetemen szerzett vegyészdiplomájával, a Magyar Tudományos Akadémia és az Angol Királyi Társaság szerződésére értelmében került Szegedre három éve — és itt maradt. Szimpatikus fiatal ember, máris egészen tűrhetően beszél — magyarul.

A „hivatalos program” után, hogy a kialakult asztaltársaságok maguk között folytatják, szövegegyedünk. „Nem nyelvtan: gyakorlat, javítás!” — tőri édes anya-

nyelvünket David. Rendszerint 5-10 perces kész témával indítja a társalgást, aztán szabadjárá enged, mindenki kibeszélheti magát. Kiadványokat, filmet is hoz majd az angol követségről, a házigazdák pedig újságokat, folyóiratokat tesznek asztalra.

A keddi angol klub társa péntekenként a német. Ha bevállik, őszől orosz és franciát is terveznek.

MEDVEPROGNÓZIS?

Huszár Sándor vezető fő-ápoló 35 éve gondozza a fővárosi állatkert medvéit, s ugyanannyiszor fogadta február 2-án az újságírókat, a rádió, majd később a televízió munkatársait, akik a tél hátralevő időszakának népies prognózisát tudakolták tőle.

— Érdeklődnek, felkelt-e, kijött-e, meglátta-e az árnyékát — mondotta Huszár bácsi. — A kérdések azonban tévhítből indulnak ki —, mert a medve nem alszik egész télen át, hogy mennyire nem, azt bizonyítja, hogy december vége, január eleje az ellés ideje, s márciusig — ápriliséig tart a szoptatás.

— Mind az állatkerti, mindpedig a szabadban élő medvék a téli időszakban nagyon keveset esznek. A medvék mellő a lapockájuknál egy zsirpúp van, amelyet a nyár folyamán „szednek fel” növesztenek nagyra, s egész télen innen nyeri szervezetük a tápanyagot, olyannyira, hogy képesek közben három-négy kölyköt

is felnevelni. A legminimálisabb táplálékfelvétel mellett. A hímek sem mozognak sokat ebben az időszakban, csak igen rövid időre hagyják el helyüket, hogy a barlangon kívül pár falatot vegyenek magukhoz.

— A népi megfigyelés szerint úgy tűnik, hogy körülbelül február első napjaiban kerül sor erre a mozgásra. Ehhez fűzték azután azt a babonát, hogy ha barlangjából kijöve meglátja árnyékát a medve, visszatér aludni, mert még hosszú lesz a tél. Most egyébként látható az árnyékát, mert már a reggeli órákban kisütött a nap.

— Hazánk erdeiben — mint közismert — már nem laktak medvék: részint kipusztultak, részint a településektől elzártabb, emberek-től háborítatlanabb vidékekre húzódtak. De azért van alkalmunk megfigyelni őket, hiszen itt, a fővárosi állatkertben jelenleg négy barnamedve él december végén — január elején született kicsinyeikkel. Ezek körében